

U 18/2018 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 952/2013 för att förlänga den övergångsanvändning av andra metoder än elektronisk databehandlingsteknik som föreskrivs i unionens tullkodex

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 2 mars 2018 till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 952/2013 för att förlänga den övergångsanvändning av andra metoder än elektronisk databehandlingsteknik som föreskrivs i unionens tullkodex samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 26 april 2018

Finansminister Petteri Orpo

Lagstiftningsråd Jukka M. Kekkonen

FINANSMINISTERIET

PROMEMORIA
26.4.2018

EU/2018/0727

EUROPEISKA KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM ÄNDRING AV FÖRORDNING (EU) NR 952/2013 FÖR ATT FÖRLÄNGA DEN ÖVERGÅNGSANVÄNDNING AV ANDRA METODER ÄN ELEKTRONISK DATABEHANDLINGSTEKNIK SOM FÖRESKRIVS I UNIONENS TULLKODEX

1 Förslagets bakgrund och syfte

Europeiska kommissionen lade den 2 mars 2018 fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 952/2013 för att förlänga den övergångsanvändning av andra metoder än elektronisk databehandlingsteknik som föreskrivs i unionens tullkodex (COM(2018) 85 final).

Unionens tullkodex (EU) Nr 952/2013 har tillämpats på tullverksamhet från och med maj 2016. Ett av de centrala målen med kodexen är att man i tullverksamheten ska övergå från pappersbaserade förfaranden till en helt elektronisk miljö före slutet av 2020. I detta syfte föreskrivs i kodexen om sammanlagt 17 nya gemensamma elektroniska system som ska vara klara och införas i hela unionen senast 2020.

De åtgärder som förutsätts i tullkodexen, dvs. att utveckla, sammankoppla och införa de nya informationssystemen, är ett enormt och komplicerat projekt som bara kan genomföras stegvis. Därför föreskrivs det i tullkodexen om en övergångsperiod inom vilken befintliga elektroniska eller pappersbaserade förfaranden kan användas i stället för de nya informationssystemen tills det nya, ersättande elektroniska systemet har införts. Övergångsperioden löper ut i slutet av 2020, varefter tullen ska ha en helt elektronisk miljö och alla nya informationssystem ska vara i bruk.

Utvecklandet av de nya elektroniska systemen har huvudsakligen förlöpt enligt planerna och merparten av de nya systemen kan införas inom den ursprungliga tidsplanen. I det omfattande och komplicerade arbetet har man dock stött på en del oförutsedda svårigheter som gjort att man har tvingats skjuta upp införandet av vissa nya system till en tidpunkt efter 2020. Kommissionen har i samarbete med medlemsstaterna, och med beaktande av bl.a. hur viktiga systemen är och deras ömsesidiga beroende, slagit fast att införandet av sex informationssystem som tullkodexen förutsätter ska skjutas upp och gjort upp en detaljerad tidsplan för ett stegvist införande av dem före slutet av 2025.

Förslaget syftar till att förlänga rätten att använda de befintliga systemen fram till slutet av 2025 i stället för de sex nya informationssystem som inte kommer att vara i funktion i slutet av 2020. Den tidsfrist till 2020 för övergångsarrangemang som anges i gällande tullkodex hålls oförändrad i fråga om de övriga nya informationssystemen, som ska införas inom den ursprungliga tidsplanen.

Syftet med den förlängda övergångsperioden är att möjliggöra en smidig övergång från de nuvarande systemen till de nya informationssystem som ska införas efter 2020. Syftet är också att förhindra de avsevärda problem som ekonomiska aktörer, medborgare och tullmyndigheter skulle drabbas av om rätten att använda de nuvarande s.k. övergångssystemen skulle upphöra i slutet av 2020 utan att alla delar av de ersättande elektroniska systemen har införts.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Kommissionen föreslår att det i artikel 278 i tullkodexen ska införas en ny punkt 2, genom vilken den allmänna övergångsperiod som enligt punkt 1 sträcker sig till 2020 för sex informationssystem förlängs högst till slutet av 2025. Under den föreslagna förlängda övergångsperioden kan befintliga elektroniska eller pappersbaserade förfaranden användas även efter 2020, tills de nya ersättande informationssystemen är i funktion.

Enligt förslaget ska följande sex nya informationssystem som förutsätts i unionens tullkodex införas efter 2020:

- informationssystemet för säkerhetsförvaltning (behövs för att tillämpa artiklarna 89—98 i tullkodexen),
- importkontrollsystemet (hänför sig till summariska införseldeklarationer enligt artiklarna 127—130 i tullkodexen),
- systemet för bevis på varors tullstatus (behövs för att tillämpa artiklarna 153—155 i tullkodexen),
- systemet för centraliserad tullklarering (hänför sig till artikel 179 i tullkodexen),
- det nya datoriserade transiteringssystemet (hänför sig till transitering enligt artiklarna 210 a, 215.2, 226—230 och 233—234 i tullkodexen),
- det automatiserade exportsystemet för varor som förs ut ur unionens tullområde (enligt artikel 210 d, artikel 215.1 och artiklarna 263, 264, 267, 269—272, 274 och 275 i tullkodexen).

Kommissionen föreslår att man i stället för att namnge systemen ska specificera dem enligt den lagstiftningsteknik som används i tullkodexen, genom att hänvisa till de bestämmelser i tullkodexen för vars tillämpning systemen behövs. Importkontrollsystemet, det datoriserade transiteringssystemet och det automatiserade exportsystemet är befintliga system som ska uppdateras för att motsvara den nya tullkodexen. De övriga tre är helt nya system. Efter att den föreslagna ändringsförordningen antagits fastställs de detaljerade övergångsarrangemangen för varje system separat genom en delegerad förordning med stöd av de bemyndiganden som redan finns i tullkodexen.

Kommissionens förslag till ändring träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Eftersom företagen och tullmyndigheterna i genomsnitt behöver två år för att införa varje system bör den föreslagna förordningen antas och sättas i kraft före slutet av 2018. Då får aktörerna tillräcklig säkerhet om omplaneringen av de system som skjuts upp och om förlängningen av de därmed sammanhängande övergångsarrangemangen efter 2020.

3 Förslagets rättsliga grund och förhållande till subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Enligt kommissionen är den rättsliga grunden för förordningen artiklarna 33 och 207 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Enligt artiklarna ska Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet vidta åtgärder för att förstärka samarbetet mellan medlemsstaterna och mellan de senare och kommissionen samt genom förordningar besluta om åtgärder för att fastställa inom vilken ram den gemensamma handelspolitiken ska genomföras. Statsrådet anser att den rättsliga grunden för förslaget är korrekt.

Kommissionen anser att subsidiaritetsprincipen inte ska tillämpas, eftersom förslaget hör till unionens exklusiva behörighet. Kommissionen anser också att förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen eftersom det inte innebär någon ny politisk utveckling jämfört med den rättsakt som den avser att ändra, och eftersom en unionsrättsakt endast kan ändras genom en motsvarande rättsakt. Medlemsstaterna kan inte agera enskilt på detta område. Statsrådets ståndpunkt motsvarar kommissionens uppfattning om subsidiaritetsprincipens lämplighet och förslagets förenlighet med proportionalitetsprincipen.

4 Den nationella behandlingen av förslaget och behandlingen i Europeiska unionen

På nationell nivå bereds ärendet vid finansministeriet i samarbete med Tullen. Ärendet har också behandlats i ett skriftligt förfarande i sektion EU5 (tulltekniska frågor) den 23 april 2018.

Förslaget antas genom medbeslutandeförfarande enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet. I rådet behandlas förslaget av arbetsgruppen för tullunionen. Förslaget läggs fram för arbetsgruppen den 20 april 2018. I Europaparlamentet har kommissionens förslag översänts till utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd (IMCO).

Målet är att den föreslagna förordningen ska behandlas och antas snabbt av rådet och Europaparlamentet, eftersom den föreslagna ändringen på grund av kravet på såväl ett kontrollerat införande av informationssystemen som på rättssäkerhet och en förutsägbar tullverksamhet bör träda i kraft minst två år före den börjar tillämpas. Behandlingen av förslaget kan bedömas ske utan problem, eftersom det endast handlar om en teknisk ändring av en artikel i tullkodexen.

5 Förslagets konsekvenser

Förslaget påverkar inte den nationella lagstiftningen. Frågan faller under Europeiska unionens exklusiva behörighet. Den förordning som kommissionen föreslår är förpliktande och ska tillämpas som sådan i medlemsstaterna.

Enligt kommissionen har förslaget inga konsekvenser för unionens budget. I och med att förslaget gör det möjligt att merparten av de nya informationssystem som förutsätts i unionens tullkodex blir klara senast 2020 säkerställer det enligt kommissionen ett bättre skydd för EU:s ekonomiska resurser.

För tullmyndigheter och ekonomiska aktörer och medborgare som använder sig av tullförfarandena är det viktigt att det finns en tydlig rättslig grund i tullagstiftningen för att fortsätta med de s.k. övergångsarrangemangen. I detta hänseende ökar förslaget rättssäkerheten och tullverksamhetens förutsägbarhet. Den föreslagna ändringen möjliggör en smidig övergång från de nuvarande systemen till den nya elektroniska miljö som tullkodexen föreskriver, även när det gäller de system som blir klara efter 2020. Förslaget är av teknisk natur och bedöms inte ha några betydande ekonomiska konsekvenser.

6 Ålands ställning

Frågan hör inte till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet.

7 Statsrådets ståndpunkt

Regeringen anser att förslaget ska godkännas.

Kommissionen har tillsammans med medlemsstaterna, efter samråd med de ekonomiska aktörerna, beslutat att skjuta upp införandet av sex nya informationssystem som förutsätts i tullkodexen till en tidpunkt efter 2020. För att undvika att den ändrade tidsplanen ger upphov till extra kostnader för aktörerna och för att garantera rättssäkerheten och tullverksamhetens förutsägbarhet är det viktigt att de nuvarande förfarandena kan fortsätta användas tills de nya ersättande systemen införs. Det är inte på något sätt ändamålsenligt att utveckla nya tillfälliga lösningar för tiden mellan 2020, då övergångsperioden enligt den gällande tullkodexen löper ut, och 2025, då de nya informationssystemen senast ska införas. Regeringen anser att det är motiverat att förlänga tidsfristen för de nuvarande övergångsarrangemangen till 2025 när det gäller de nya informationssystem som inte kommer att vara i funktion i slutet av 2020.